

Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Teplice, Čs. dobrovolců 11

Čs. dobrovolců 11/530, 451 01 Teplice

Identifikátor školy: 600011216

Termín konání inspekce: 7. - 10. 2. 2005

Čj.:	f1-1052/05-5015
Signatura:	of5dy220

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je zřízena Ústeckým krajem jako příspěvková organizace s kapacitou 840 žáků. Podle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 330434/2002-21 ze dne 24. 3. 2003 se v ní vyučují obory:

1. 79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné, studium denní
2. 79-41.K/401 Gymnázium - všeobecné, studium externí
3. 79-41-K/801 Gymnázium - všeobecné, studium denní

V době inspekce se ve škole vzdělávalo 788 žáků ve 29 třídách.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- zjištění a zhodnocení personálních a materiálně-technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti v matematice, českém jazyce a literatuře a v anglickém jazyce v osmiletém gymnáziu
- zhodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v matematice, českém jazyce a literatuře a v anglickém jazyce v osmiletém gymnáziu
- tematicky zaměřená inspekce Vzdělávání cizinců v základních a středních školách v České republice

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola se vyznačuje vysokým procentem plně kvalifikovaných učitelů. Všichni vyučující matematiky a českého jazyka a literatury jsou odborně a pedagogicky způsobilí, ze dvanácti učitelů angličtiny je plně kvalifikovaných devět, dva jsou zahraniční lektori a jedna vyučující je nekvalifikovaná. Odbornost učitelů je při sestavování úvazku plně využita.

Struktura školy je popsána v organizačním řádu ze dne 1. ledna 1998, který stanoví kompetence jednotlivých pracovníků školy. Organizační struktura je funkční, pravomoci jsou delegovány jasně.

Přenos informací vůči zaměstnancům funguje na základě počítačové sítě, dále jsou vyučující informováni na pravidelných poradách, nástěnkami a při každodenním osobním styku.

Vyučující jsou sdruženi do předmětových komisí, které se scházejí na počátku školního roku, další spolupráce jejich členů probíhá operativně prostřednictvím počítačové sítě.

Další vzdělávání funguje na základě zájmu vyučujících a možností školy.

Kontrolní činnost vedení školy je pravidelná a vychází z plánu práce. Do doby konání inspekce provedlo vedení školy 27 hospitací v hodinách vyučujících. Z hospitací byl pořízen záznam.

Hodnocení probíhá na základě stanovených kritérií, s nimiž jsou pracovníci seznámeni na zahajující poradě školního roku.

Personální podmínky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou vynikající.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Školu tvoří tři budovy, spojené nadzemním tunelem. Vzhledem k rozlehlosti objektu mají vyučující českého jazyka a literatury a angličtiny určené vlastní odborné nebo polooborné učebny, kam za nimi žáci docházejí. Odbornou učebnu matematika škola nemá. Učebny jsou

vybaveny starším, někdy značně opotřebovaným nábytkem. V části odborných učeben je nainstalováno audiovizuální vybavení. Pro výuku byly zvoleny ucelené řady učebnic, které žáci nižšího gymnázia mají zapůjčené, žáci vyššího gymnázia si je podle možností zakoupili. Pomůcky pro výuku matematiky jsou staršího data, inovace probíhá na základě návrhů předmětové komise. Materiální zázemí pro výuku českého jazyka je dobré, k dispozici jsou pravidla českého pravopisu, slovníky, dostupná je i audiovizuální technika. Nadstandardní zázemí představuje školní knihovna se studovnou, která je přístupná po celý den. Kromě učebnic je zde rozsáhlý fond odborné literatury a odborných časopisů, rovněž i videotéka. Zejména odborná literatura se pravidelně doplňuje. Vyučující cizích jazyků mají dostatek výkladových i dvojjazyčných slovníků, map, gramatických přehledů pro zpětný projektor, magnetofonových i vizuálních nahrávek. Pro všechny sledované předměty jsou k dispozici počítačové výukové programy. Po domluvě lze využít učebnu s dataprojektorem.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Výuka probíhá podle Generalizovaného učebního plánu pro gymnázia s osmiletým studijním cyklem, schváleného MŠMT ČR pod čj. 20 594/99-22 dne 5. 5. 1999. Jeho úpravy nejsou v rozporu s povolenou tolerancí. Výuka druhého cizího jazyka je zařazována každoročně podle aktuálních možností školy, ve školním roce 2004/05 byla zařazena od sekundy. V nabídce volitelných předmětů se objevuje konverzace v cizím jazyce a matematický seminář, volitelné předměty vztahující se k českému jazyku ve školním roce 2004/05 vyučovány nejsou. V plnění osnov v matematice a českém jazyce nebyly shledány žádné nedostatky. Ve výuce cizích jazyků ve školním roce 2003/04 nebylo možné doložit realizaci předepsaných písemných prací, ani předepsanou dobu práce, zápisy jsou nekonkrétní a často špatně čitelné. Písemné práce škola nearchivuje.

Dokumentace školy je vedena v počítačové podobě a tištěná se pouze ukládá k archivaci. Třídní knihy dělených předmětů jsou vedeny po částech v rozsahu 14 dní a zůstávají u zástupce ředitele. Tento způsob je výhodný z hlediska organizace, ale vede i k tomu, že mnoho zápisů chybí nebo jsou nekonkrétní. Z kontroly třídních knih rovněž vyplývá, že v případě nepřítomnosti vyučujícího není vždy zajištěna náhrada a hodiny odpadají, a to i u žáků plnících povinnou školní docházku. V několika případech byly počty hodin odpadlých k datu konání inspekce alarmující (ve třídě 4. B odpadlo za 23 týdnů výuky 32 vyučovacích hodin). Vedení školy bylo upozorněno na nutnost přijmout taková opatření, aby byl naplněn předepsaný týdenní počet hodin podle učebního plánu a aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti žáků.

Práva a povinnosti žáků obsahuje školní řád, inovovaný k 1. září 2004. Pravidla hodnocení a klasifikace v něm zakotvena nejsou.

Vedení vytváří dobré podmínky pro výuku talentovaných žáků nebo pro žáky s vyhraněným zájmem o určitý předmět. Od sexty výuka nadaných žáků probíhá ve zvláštní skupině a dále žáci septimy a oktávy mají v nabídce volitelných předmětů odpovídající seminář, který má prohlubující a rozšiřující charakter a je též systematickým shrnutím učiva a doplňkem při přípravě k maturitě.

Informovanost zákonných zástupců se zajišťuje formou třídních schůzek, telefonicky je možné sjednat si individuální konzultace s vyučujícími. Žáci jsou informováni prostřednictvím informací na nástěnkách, vyučujícími a prostřednictvím zástupců v studentském parlamentu. Aktuální i dlouhodobé informace jsou k dispozici na velmi

kvalitně zpracovaných webových stránkách školy. Škola vydává i Průvodce školou pro daný školní rok, který obsahuje řadu důležitých informací.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice

Hospitace proběhly ve všech třídách (kromě nepřítomné třídy 5. A) víceletého gymnázia u devíti učitelů. Kvalifikovanost učitelů společně s jejich dobrou přípravou na výuku měla pozitivní dopad na výslednou kvalitu hodnocení průběhu výsledků výchovy a vzdělávání předmětu. U učitelky s kratší dobou praxe se projeví menší pedagogické zkušenosti hlavně v metodickém vedení výuky a ve stereotypnosti zadávaných úkolů.

Vyučování probíhalo v kmenových učebnách, které většinou svým prostředím, vybavením a estetickou úrovní jen výjimečně vytvářely podnětné prostředí. Materiální podpora vyučování odpovídala obsahu učiva.

Na logickém rozvržení učiva do jednotlivých ročníků provedeném v souladu s učebními dokumenty se podílela předmětová komise matematiky. Výuka je realizována v souladu se zpracovanými plány.

Učivo bylo interpretováno věcně i odborně správně, vyučovací čas byl efektivně využíván. Z organizačních forem převládalo funkčně zařazené frontální vyučování. Při výuce byl ponechán dostatek času na pochopení a procvičování učiva a jen v některých hodinách byl vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení. Většinou promyšlený způsob ověřování pochopení učiva vedl žáky k pochopení vztahů a souvislostí. Nové učivo a složitější úlohy byly vhodně vyvozovány společně s učitelem. Žáci spolupracovali při kontrole správnosti výsledků, ojediněle prováděli i sebehodnocení. V případě potřeby volili učitelé individuální přístup. Tempo práce žáků bylo rozdílné v závislosti na osobnosti jednotlivých učitelů a jejich schopnosti optimálně organizovat výuku. Pozitiva dále v některých hodinách spočívala v častém poskytování efektivní zpětné vazby, v práci s chybou a ve vyžadování zdůvodňování postupu při řešení úloh. Efektivní práce s učebnicí byla využita velmi málo.

Cílený motivační úvod byl pozorován pouze v některých vyučovacích hodinách, motivační funkce hodnocení výkonu žáků byla využita jen ojediněle. Případná klasifikace byla vždy zdůvodněná. Úloha aktualizace probíraného i procvičovaného učiva byla v mnoha případech podceňována, dovednost aplikovat učivo do praxe byla u žáků pěstována jen minimálně. Vhodné uplatnění mezipředmětových vztahů bylo zaznamenáno jen ojediněle. Nejčastějším prvkem motivace byla klasifikace.

Učitelé projevovali většinou dobré verbální schopnosti a pozitivní přístup k žákům. Klima ve třídách bylo pracovní, přátelské, žáci nebyli vystavováni stresovým situacím. Jejich řečové vyjadřovací schopnosti byly úspěšně rozvíjeny pouze některými vyučujícími.

Žáci mají možnost využívat individuální konzultace učitelů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání českém jazyce a literatuře

Příprava učitelů na hospitované hodiny byla pečlivá a zodpovědná, vhodně byly stanoveny výukové cíle. Učivo vycházelo z osnov a navazovalo na předcházející témata, prolíná a doplňuje se učivo všech tematických celků. Vhodně jsou zařazovány exkurze a návštěvy knihovny, muzeí a kulturních představení.

Odborná kvalifikace všech vyučujících pozitivně ovlivnila věcnou a odbornou správnost a celkový průběh hodin, svým zaujetím pro předmět žáky vhodně motivují.

Materiální podpora sledované výuky byla na velmi dobré úrovni, probíhala ve třídách vyzdobených plakáty a nástěnkami, ty jsou částečně zaměřené na český jazyk a literaturu.

Žáci byli vybaveni učebnicemi, vyučující často používali vlastní namnožené materiály, Pravidla českého pravopisu, ukázky z děl spisovatelů a rozšiřující literaturu. ČŠI zaznamenala i vhodné využití audio i video ukázek.

Ze zvolených metod byly uplatňovány hlavně metody frontální s různým stupněm aktivního zapojení žáků. Při výkladu využívali učitelé znalostí a zkušeností žáků i mezipředmětových vztahů. Výuku zpestřovaly žákovské referáty, skupinové i párové formy práce. V literárních hodinách vyučující vedli žáky k pochopení smyslu jednotlivých děl a účelné práci s textem, dokázali je velmi efektivně zapojit do vyvozování nových poznatků. Chybějící relaxaci zčásti nahradilo střídání činností. Pracovní tempo bylo přiměřené, žáci měli zpravidla dostatek času na plnění úkolů.

Vstupní motivace spočívala v seznámení žáků s obsahem hodiny. V průběhu výuky bylo k motivaci využito rozhovorů, referátů a zábavných úkolů (křížovka, hádanka, soutěž).

Pravidla komunikace byla akceptována. Žáci mohli vyjadřovat své názory, diskutovat a argumentovat, zejména ve vyšších ročnících toho využívali. Vyučující dbali na rozvoj komunikativních dovedností žáků, spisovné vyjadřování, v této oblasti jsou pro žáky příkladem.

Ve sledovaných hodinách převládalo ústní hodnocení, které bylo většinou zdůvodněno. Žáci mají možnost zapojit se do hodnocení výkonu spolužáků (slohové práce, referáty).

Rezervy zaznamenala ČŠI zejména v závěrech hospitovaných hodin, kde chybělo shrnutí učiva a případné hodnocení. Samotná práce probíhala vždy až do zvonění, pokyny učitelů k ukončení přesahovaly již do přestávky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a literatura mají velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce

V průběhu inspekce proběhlo celkem čtrnáct hospitací u všech přítomných učitelů a v všech přítomných třídách. Plánování a příprava na výuku vychází z ročních časově tematických plánů, vypracovávaných na základě rozvržení učiva do jednotlivých ročníků. V plnění plánů nebyly shledány žádné výrazné odchylky. Příprava na výuku ve všech sledovaných hodinách byla pečlivá a svědomitá.

Stanovení cílů odpovídalo věku a pokročilosti žáků a specifikům probíraného učiva, návaznost byla vždy zajištěna. Učivo bylo podáváno věcně i odborně správně.

Organizace hodiny byla klasická, po opakování následoval výklad a procvičení nového učiva, a zadání domácího úkolu. Vyučující vesměs střídali metody tak, aby se žáci do výuky aktivně zapojovali. Párová a skupinová práce byly běžné, pouze u dvou vyučujících převládala frontální výuka. V těchto hodinách byly rovněž opomíjeny zásady psychohygieny. Z velmi dobrého vybavení vyučující využívali především magnetofon, učebnice a kopírované texty, další názorné a motivační pomůcky se objevovaly ojediněle.

Společným nedostatkem všech sledovaných hodin byla absence závěrečného shrnutí a upevnění učiva.

Motivace byla uplatněna na počátku sdělením výukového cíle, v průběhu hodiny nechyběla aplikace učiva na vlastní zkušenosti žáků a využití mezipředmětových vztahů. Pouze v několika hodinách motivovali učitelé žáky poukazem na zkoušení či test. Ve všech sledovaných hodinách byla zřetelná silná vnitřní motivace žáků, kteří si jsou vědomi nutnosti mít dobré znalosti pro přijetí na vysokou školu.

Všechny sledované hodiny byly vedeny v cizím jazyce, učitelé disponují výborným jazykovým zázemím. Snad právě proto komunikace byla vedena především mezi učitelem a jednotlivým žákem, ojediněle mluvili žáci anglicky při párové práci. Rovněž souvislá

kreativní komunikace byla pozorována ojediněle a to i ve třídách, kde by ji znalosti žáků umožňovaly. Atmosféra ve všech sledovaných hodinách byla klidná a přátelská, žáci respektují dohodnutá pravidla chování.

Ve sledovaných hodinách převažovalo hodnocení slovní, spočívající v důsledné a účelné opravě chyb. V případě klasifikace byly známky objektivní, ale nezdůvodněná. K vlastnímu hodnocení práce a dosažených výsledků žáci vedeni nejsou.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ve sledovaných předmětech zadává vedení školy několik testů a samo zpracovává výsledky.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Vzdělávání cizinců v základních a středních školách v České republice“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce budou souhrnně zveřejněna ve Výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/05.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem čj. 20 594/99-22
2. Aktualizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem pro školní rok 2004/05
3. Učební osnovy předmětů matematika, český jazyk a literatura, anglický jazyk
4. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj.33 434/2002-21
5. Třídní knihy všech tříd osmiletého gymnázia ve školním roce 1004/05
6. Třídní knihy všech tříd osmiletého gymnázia ve školním roce 2003/04
7. Třídní výkazy všech tříd osmiletého gymnázia ve školním roce 2004/05 v počítačové podobě
8. Zápisy z jednání pedagogických rad ve školním roce 2004/05
9. Zápisy ze schůzí předmětových komisí matematiky, českého jazyka a literatury a anglického jazyka
10. Časově tematické plány vyučující předmětů matematika, český jazyk a literatura, anglický jazyk
11. Organizační řád školy ze dne 1. ledna 1998
12. Školní řád ze dne 1. září 2004
13. Rozvrh hodin platný k datu inspekce
14. Výroční zpráva školy za školní rok 2004/05
15. Protokoly o přijímacím řízení pro školní rok 2004/05

ZÁVĚR

Výuka probíhá podle generalizovaného učebního plánu pro gymnázia s osmiletým cyklem, čj. 20 594/99-22, jeho úpravy nepřekračují povolenou toleranci. Důležitým nedostatkem je odpadávaní hodin nepřítomných vyučujících. V plnění osnov nebyly zjištěny zásadní nedostatky. Kvalifikovanost vyučujících sledovaných předmětů je vysoká, ze 34 učitelů je pouze jeden bez potřebné pedagogické a odborné způsobilosti. Organizační struktura je funkční, informovanost žáků i rodičů velmi dobrá.

Materiální podmínky umožňují realizovat vzdělávací program, systém stálých učeben vyučujícím usnadňuje přípravu na výuku. Starší pomůcky se postupně inovují.

Výuka je věcně i odborně správná, převažují aktivní formy učení. Důležitým nedostatkem v organizaci sledovaných hodin je absence závěrečného shrnutí učiva a zhodnocení hodiny. Motivaci se věnuje větší pozornost v předmětech český jazyk a literatura a anglický jazyk. Hodnocení je objektivní, objevují se i prvky autoevaluace žáků.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Slezáková	Mgr. Věra Slezáková v.r.
Člen týmu	Mgr. Věra Heřmánková	Mgr. Věra Heřmánková v.r.
Člen týmu	Mgr. Miroslav Hyška	Mgr. Miroslav Hyška v.r.

V Chomutově dne 14. března 2005

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. března 2005.

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
RNDr. Zdeněk Bergman	RNDr. Zdeněk Bergman v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, nám. T. G. Masaryka 1744, 430 01 Chomutov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2005-04-25	f1-1079/05-5015
Zřizovatel	2005-04-25	f1-1079/05-5015

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.